

ה'אי חור

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

דרוש תורם שישלם את כל העלון ויקבל הקדשה קבועה כאן לע"נ, רפואה וכו'

נושא השבוע: נישואין(כז)
ההפטרה: "ועמי תלואים" (הושע יא)

ח' בכסלו תשפ"ג 1452 (שנה כח')

פרשת ויצא

"וללכך עתה בנות שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל" (כט, טז)

כותב האלשיך הקדוש זצ"ל: המתבונן בפסוק ילמד מהי כוחה של תפילה! התורה מונה מס' סיבות שבגינן היתה רחל ראויה להינשא ליעקב, "שם הקטנה רחל" - כשם שיעקב בנו הקטן של יצחק אבינו, יעקב אהב את רחל ועבד בעבורה 7 שנים ... והיא היתה זיווגו משמים. אבל "עיני לאה רכות" (פס' יז) - מבכי, תחנונים ותפילה לפני הקב"ה להינשא ליעקב, וזכתה לזאת כי תפילה הנאמרת בתחנונים ומעומק הלב אינה שבה ריקם.

"ויעש יעקב כן וימלא שלבע זאת ויתן לו את רחל בתו לאשה" (כט, כוז)

"שבע" - בשווא ולא בקמץ שמשמעו שבעת ימים, של "זאת" - שאלו שבעת ימי המשתה ולא שבוע שהוא לשון זכר.

יעקב אבינו מלמדנו כאן שיש לקיים אחרי החתונה שבעת ימי משתה (רש"י) אומר ה"אור חיים" הקדוש: אע"פ שהיה צריך יעקב לעבוד עבור רחל אין לכן מעכבו מלהתחתן עימה ויכול להתחתן עמה אחר שיסתיימו שבעת ימי השמחה שלו עם לאה, כדי שישמחו זה עם זו וישמחו אותם אחרים בכל יום ויום בשבעת ימים אלו בסעודה וברכות לכבודם.

"ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה" (כט, לה)

דרש רבי שמעון בר יוחאי (ברכות ז): מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שהודה לקב"ה עד שבאה לאה והודתה שנאמר: "הפעם אודה את ה'". הודאה שנבעה מהכרה שקיבלה יותר ממה שמגיע לה ולכן הודתה (רש"י).

מן הראוי שהבעל יודה ל"אשת החיל" שלו על כל טרחתה בכל עניני הבית ובפרט בליל שבת לפני ששרים "אשת חיל" יודה הבעל בשם כל בני הבית ויקר את אתו על כל טרחתה ועמלה בהכנת סעודות השבת וכל השבוע בכלל.

מעשה שהיה החיים והמוות ביד הלשון! (מפי הרב מרדכי רוט - מטפל רגשי)

קיבלתי שיחת טלפון, על הקו הייתה אישה נסערת ובוכייה: "משהו לא טוב עובר על בעלי בתקופה האחרונה, אני מרגישה שהוא מתחיל להתנתק ממני רגשית, הוא פחות מדבר איתי ופחות מתייחס אלי. זה לא אותו בעל שהכרתי במשך עשרים שנה, אשמח שתדבר אתו".

ניסיתי לשאול על מצב הזוגיות שלהם ואם היא חושבת על איזו סיבה שגרמה למצב הזה, היא ענתה: 'אנחנו חיים בזוגיות סבירה, אולי לא הזוגיות הכי מאושרת שיש, אבל בהחלט אנחנו חיים די טוב. וגם לא נראה לי שזה קשור למצב רוחני, סיכמה האישה. בעלי אמר שאין לו

פתגם: החירות האמיתית היא לא לומר מה שחושבים אלא לחשוב על מה שאומרים

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 4:37-4:37 * סוף זמן ק"ש 8:25-8:29

יציאת שבת: 5:08

יציאת שבת: 5:08

כניסת שבת: 4:17

בעיה לבוא אליך'.

פגשתי אותו לאחר שבוע, ישב מולי אברך שהיה נראה אדם טוב ומאיר כאחד. התחלתי לשוחח אתו, הוא התגלה כיהודי רציני היושב ולומד בכלל כבר עשרים שנה, עובד השם רציני. שאלתי אותו: "יש משהו שקשה לך בתקופה האחרונה, אולי מבחינה רוחנית נפשית עם אשתך? אני אנסה בעזרת השם לעזור לך".

הוא הסתכל בי והתחיל לספר: "יש לי אישה טובה ומקסימה, אין לי עליה שום תלונות. היא פשוט 'אשת חיל' לכל דבר. דואגת לי ומכבדת אותי וגם דואגת לילדים", אבל יש משהו אחד שכבר שנים אני סוחר איתי ואני שותק ולא מגיב, אני מנסה להתחזק באמונה ובעבודת המידות אבל בתקופה האחרונה זה כבר מעל הכוחות שלי... פעם בשלושה חודשים היא יכולה להתרגז אפילו על משהו קטן שבטעות עשיתי לה. כן, לכל זוג יכולות להיות מריבות, אבל לא אצל כולם שוברים את הכלים, כשהיא מתרגזת היא יכולה להגיד את הדברים הכי אימים שניתן. היא צועקת מילים כמו משו... מטו... איזה בעל אתה, אתה בדיוק כמו ההורים שלך.

הצעקות האלו הם בדיוק לעשר דקות, אחרי זה הכל חוזר למסלול ואשתי נרגעת וחוזרת לחיים הרגילים שלה. כל השנים שתקתי ולא הייתי מגיב לצעקות האלו. ניסיתי כמה פעמים לדבר איתה על זה בעדינות שזה חורך את נשמתך, והיא הייתה דווקא אומרת 'אתה צודק, סליחה, אשתדל לשמור על פי יותר בפעם הבאה' – אבל זה לא היה עוזר.

הנפש שלי הייתה נקרעת לגזרים, הייתי נפגע עד עמקי ליבי, אבל מילה לא הייתי מגיב. לפני שלושה חודשים היא שוב התפרצה כמו תמיד. ואז פשוט נשברתי, באותו לילה אשתי הלכה לחתונה ואני נשארתי בבית לשמור על הילדים הקטנים. הילדים נרדמו ואז פשוט הרגשתי איך הדמעות ירדו לי ללא הרף. כל המשפטים עלו בי ובכיתי יותר משעה. אז אולי משהו קרה לנשמה שלי באותו ערב, וכנראה שפשוט התחלתי יותר להסתגר עם עצמי, כי הרגשתי שהמגננה שלי זה ההסתגרות".

והאיש מדגיש שוב: "שלא תחשוב, היא אישה מקסימה וטובה והיא באמת אוהבת ודואגת לי, אבל כשהיא מתרגזת אין לפה שלה מחסום והיא שולחת חיצו רעל שפוגעים בנשמתך. היא יכולה אפילו לפעמים לבקש סליחה מעצמה, אבל אתה חושב שאפשר לסלוח כשנפגעים שוב ושוב? גם אם היא תתנצל עד שכבר הנפש סלחה מגיעה הפגיעה הבאה".

שמעתי אותו וכל כך ריחמתי עליו. כמה מילים פוגעות יכולות לקטול אנשים ולהרוס נשמות, ממש מצער, ומאידך כמה מילים טובות ומאירות יכולות להציל לאנשים את החיים. סיימתי אתו את השיחה וקבענו שנמשיך לשמור על קשר ולראות איך מתפתחים הדברים.

אשתו התקשרה אלי כבר באותו יום, ניסיתי לגשש בעדינות ולנסות לרמוז לזה מה בדיוק קורה לבעלה, לא רק בתקופה האחרונה אלא כבר עשרים שנה, הייתה שתיקה ארוכה מאחורי הקו. לפעמים יש אנשים שפוגעים באנשים אחרים וכאשר אתה מסביר להם על מה שהם עושים, הם ממש לא מבינים מה אתה רוצה מהם, הם מאשימים את הצד השני ואומרים שהוא אשם וגם הוא דיבר לא יפה... בקיצור אלף תירוצים למה רק הם לא אשמים, למה הם לא מוכנים לקחת שום אחריות על ההתנהגות שלהם.

אבל יש אנשים מיוחדים שכשאתה מעיר את תשומת הלב שלהם על ההתנהגות הלא כל כך טובה כלפי בני הזוג שלהם, הם לא מחפשים להצטדק ולהאשים את האחר, הם פשוט לוקחים אחריות על מעשיהם ומנסים לראות איך הם יכולים להיות יותר טובים.

ובכן אותה אישה הייתה מאלו, והיא גם החלה לבכות בטלפון, 'אני מודעת להתנהגות שלי, אין לי פשוט שליטה כאשר זה קורה לי', ואז היא החלה לספר איך אביה היה מדבר בצורה כזו אליה, אל אימה ואל כל האחים שלה. 'מאז שאני זוכרת את עצמי כשאבי היה מתרגז השפת

דיבור שלו היתה כזו.... אני זוכרת שמתחת לחופה הבטחתי לעצמי שלא אהיה כמו אבא שלי ובחיים לא אדבר כמוהו, אבל כנראה שנכשלתי. אולי אני לא ברמה של אבא שלי כי זה קורה לי פעם ב...". הבאתי לה טלפון של מטפלת שאני ממליץ שכדאי שהיא תלך אליה לעזרה. גם אם רבים ועצבנים אחד על השני, יש משפטים שלא אומרים בחיים. אפשר בכלל לחשוב ולתאר מה זה שאתה שומע מאדם שאתה אוהב אותו ומעריך אותו אומר לך שאתה משוגע או לא נורמלי? זו פגיעה אנושה של הנפש של השני.

אני תמיד אומר שחשוב לזכור שיש משפטים שלא אומרים, זה קו אדום. מילים שהאדם עוד לא הוציא מהפה שלו לא מזיקות אבל מילים שאדם כבר הוציא מהפה שלו אין לזה דרך חזרה, הם כבר נאמרו.

זה ממש חיים ומוות ביד הלשון! חוץ מהפגיעה האנושה שהאדם חווה כשפוגעים בו איך הוא יכול בכלל לאהוב את השני להעניק לשני? איך...?

אני מכיר נערים, זוגות וילדים שהחיים שלהם נהרסו בגלל משפטים שנאמרו להם. אדם צריך להגיד לעצמו ממש כמעט כמו שבועה, אני לא אומר משפטים כאלו, לעולם לא. ואם אתם מרגישים שאתם לא מסוגלים להתגבר על עצמכם – לכו לאחד שיעזור לכם.

אם בא לכם לצעוק ולפגוע תנשמו עשר נשימות ותספרו עד עשר ונסו לחשוב – אני במילים ממש קוטל בן אדם. לא את גופו, אלא פשוט את נשמתו ונפשו. שהשם יעזור שנזכור תמיד שחיים ומוות ביד הלשון!

הלכות נישואין [טו]

פינת ההלכה

ימי שבע ברכות [ג]

א. משה רבינו תיקן שבעת ימי משתה ושמחה לחתן וכלה (הרמב"ם שופטים הל' אכל פ"א הל' א) הכוללים שעל החתן לאכול ולשתות ולשמוח על כלתו בימים אלו [חלק א'] (ש"ע אבה"ע סי' סד ס"א) ושם ברכים "שבע ברכות" בסעודות שעושים בימים אלו [חלק ב'] (ש"ע אבה"ע סי' סז ס"ה).

חלק שני

ב. מברכים "שבע ברכות" אחרי כל סעודה וסעודה שעושים בימים אלו (ש"ע אבה"ע סי' סז ס"ה) ומצוה מן המובחר שיעשו סעודות בימים אלו כדי להתחייב ב"שבע ברכות" (ש"ע רב פעלים לזכ"ה ח"ד אבה"ע שאלה ו, ילקו"י שבע שמחות ח"א נישואין פ"ז ס"א).

ג. מספר ימי "שבע ברכות" תלוי במצב האישי של החתן והכלה לפני נישואיהם דהיינו:

- רווק שנשא רווקה יש להם 7 ימי "שבע ברכות" (ש"ע אבה"ע סי' סז ס"ו).
- אלמן או גרוש שנשא רווקה יש להם 7 ימי "שבע ברכות" (ש"ע סס, נישואין כהלכה סי' כד ס"ג).
- רווק שנשא אלמנה או גרושה יש להם 7 ימי "שבע ברכות" (ש"ע סס, נישואין כהלכה סי' כד ס"ג). [אבל "ימי שמחה" יש להם רק 3 ימים (ש"ע סי' סד ס"ז כסתם, ש"ע יז"א ח"ה אבה"ע סי' יא אות ג) ולכן מיום רביעי לחתונה יכול החתן לצאת לעבודה, אבל "שבע ברכות" ימשיכו לברך עד 7 ימים (נישואין כהלכה ואגדה לגר"ד נקי עמ' 282)].

- גרוש או אלמן שנשאו אלמנה או גרושה יש להם יום אחד ל"שבע ברכות" (ש"ע סי' סז ס"ו, הנישואין כהלכה לגר"מ כהן ס"ד).

[אבל "ימי שמחה" יש להם רק 3 ימים (ע"פ ש"ע סי' סד ס"ג, נישואין כהלכה ס"כא) ולכן אע"פ שהחתן לא הולך לעבודה 3 ימים ושמח, מ"מ "שבע ברכות" יש לו רק ביום הראשון היינו בליל החתונה] (סס ס"ד).

ד. ספירת ימי "שבע ברכות" האמורים הם מזמן החופה עצמה (ילקו"י פ"ט ס"ג). ולכן:

דוגמא: רווק שנשא רווקה שיש להם 7 ימי "שבע ברכות", שהחתנו ביום רביעי לפני השקיעה נשלמים שבעת ימי שבע ברכות ביום שלישי עם השקיעה. ואם התחתנו ביום רביעי בלילה (ליל חמישי) נשלמים ימי שבע ברכות ביום רביעי עד שקיעה (ילקו"י סס).

ה. ישנם מס' תנאים שצריכים להתקיים כדי שיוכלו לברך "שבע ברכות" בסעודות שעושים לכבוד החתן וכלה:

- (1) שיהיו מעט מהאורחים בסעודה "פנים חדשות" (ש"ע סי' סז ס"ו, זכ"ה שופטים ח"א ס"טו).
- (2) שהסעודה הינה סעודה עם לחם ומצויים בה עשרה אנשים (ש"ע סי' סז ס"ד).
- (3) מיקום הסעודה:

לספרדים: דווקא כשהסעודה בבית החתן ולא בבית אחר (ש"ע סי' סב ס"ה).

לאשכנזים: אפשר לעשות את הסעודה בכל מקום (ע"פ טורי זהב ס"ק ז' בנו"כ סס).

ו. (1) **"פנים חדשות"** – שהינו מהתנאים שיוכלו לברך "שבע ברכות" ופירושו שיהיו חלק מאורחים שלא נכחו בשום סעודה מהסעודות שנעשו לחתן והכלה עד כה (בית חתנים לגר"מ פנירי ח"ב פ"טו ס"ב).

לספרדים: שיהיו 2 אורחים ל- "פנים חדשות" (בא"ח ש"א שופטים ס"טו, ילקו"י פ"ז ס"ו).

לאשכנזים: די באורח אחד של "פנים חדשות" (נטעי גבריאל לגר"ג לנגער נישואין ח"ב פ"פ ס"ג).

[בעלון הבא בנושא נתייחס בס"ד ובל"ג למצבים של לאורחים שהגיעו לחתונה בזמנים שונים האם הם נכללים בהגדרה של "פנים חדשות" ל"שבע ברכות"].

ז. האורחים שנחשבים ל"פנים חדשות" צריכים להיות אנשים מגיל 13 ומעלה, אבל קטן לא (ע"פ ש"ע סי' סב ס"ה, ילקו"י פ"ז ס"כד) וגם אשה לא (נישואין כהלכה סי' כ"ב, בית חתנים פ"טו ס"טו).

לספרדים: אין חובה שאנשים אלו יהיו מוכרים לחתן וכלה, אלא אפילו אנשים שהזדמנו במקרה לסעודה זו (בית חתנים פ"טו ס"יד, נישואין כהלכה סי' כ"ט ס"ז).

לאשכנזים: צריך שיהיה אורח חשוב [שראוי להרבות בשבילו בסעודה] (נישואין כהלכה ואגדה עמ' 258).

ח. **לספרדים:** כדי שהאורחים יחשבו בבחינת "פנים חדשות" הם צריכים לאכול שיעור פת בסעודה

זו (כן משמעות ש"ע סי' סב ס"ז שכתב "פנים חדשות" היינו אנשים שלא אכלו עד עתה בסעודת החתן וכן משמעות בא"ח ש"א שופטים ס"טו, בית חתנים פ"טו ס"טז, עיין נישואין כהלכה סי' כ"א ס"ח).

לאשכנזים: אף שהאורחים שהם "פנים חדשות" לא אוכלים בסעודה זו נחשבים בכל זאת "פנים

חדשות" הרמ"א סי' סב ס"ז, נטעי גבריאל נישואין פ"פו ס"א, הנישואין כהלכה פ"יד ס"ו).

ט. ישנם ימים ב"שבע ברכות" שלא צריך בהם "פנים חדשות": **בַּשַּׁבָּת** – בסעודת ליל שבת וסעודת שחרית. **בְּיוֹם טוֹב** – בסעודת ליל החג וסעודת שחרית (ש"ע סי' סב ס"ה).

לספרדים: סעודה שלישית של שבת צריכים "פנים חדשות" (ש"ע סס).

לאשכנזים: סעודה שלישית של שבת אין צריכים "פנים חדשות" (הרמ"א סס).

[אבל חול המועד, חנוכה, פורים, וראש חודש צריכים "פנים חדשות" לכל הדעות] (נישואין כהלכה ס"טו-כט).

י. האורחים שהם "פנים חדשות" חייבים להישאר עד סוף "שבע ברכות", אבל אם יצאו קודם "שבע ברכות" יש אומרים שאז אין לברך "שבע ברכות" (נישואין כהלכה סי' כ"א ס"ט, עיין בית חתנים פ"טו ס"יט).

יא. (2) **סעודת פת עם עשרה** – שהינה מהתנאים שיוכלו לברך "שבע ברכות" שמשמעה שצריך לעשות סעודת פת לכבוד החתן וכלה ומשתתפים בה עשרה גברים [מעל גיל 13 לפחות, כולל החתן

(ש"ע סי' סב ס"ד)].

יב. חתן וכלה שהשתתפו בסעודת ברית מילה, בר מצוה, חנוכת הבית ובכל שמחה אחרת הנעשית לשמה ולא לכבוד החתן וכלה, אין לברך שם כלל "שבע ברכות" (וגם לא שתי ברכות "אשר ברא"

וכו' [בית חתנים פ"יד ס"ד]).

יג. אע"פ שחייבים עשרה בסעודה [כולל החתן] מכל מקום אין חיוב שכל העשרה יאכלו לחם, אלא אם שבעה אכלו לחם זה מועיל, ונכון שגם השלושה שנמצאים שם יאכלו עכ"פ כזית פירות או

מזונות או רביעית יין וכיו"ב (ש"ת יבי"א ח"ג סי' י"א ס"ו, ילקו"י פ"ז ס"י, בית חתנים פ"טו ס"ז ועוד).

יד. על החתן והכלה לאכול כל אחד כזית פת (27 גרם) בסעודה, שאל"כ אין לברך "שבע ברכות"

לאחר הסעודה (ש"ת האלף נ"ך שלמה לגר"ש קלוגר אור"ח סי' ג', ש"ת נ"ז אליעזר לגר"א יהודה ולנדבנר ח"ג סי' נט

אות ד, ש"ת יבי"א לרש"ל עובדיה יוסף ח"ו אבה"ע סי' ט אות ב, דורש לזיון לגאון בן זיון מואפי שאלה מס' 251495, ילקו"י

לרש"ל יצחק יוסף פ"טו ס"ג, נישואין כהלכה לגר"מ כהן סי' יז ס"ב, הנישואין כהלכה ואגדה לגר"ד נקי עמ' 246, נטעי גבריאל

נישואין ח"ב פ"קב ס"ה).

(הערה הר"ג משה לוי ז"ל בספרו זכרת ה' חלק ד פ"ה ס"ו חולק ומתיר לברך שבע ברכות אצל כשיש 7 אחרים שאכלו כזית פת).

טו. נוהגים לחלק את שבע ברכות בין הקרואים שכל אחד יברך ברכה אחת, מכל מקום מי שלא

אכל כזית (27 גרם) פת בסעודה, אינו יכול לברך אחת משבע הברכות (מר"ן הרש"ל עובדיה יוסף בשר"ת

יבי"א ח"ג אבה"ע סי' י"א אות ז, מר"ן הרש"ל יצחק יוסף זילקו"י שובע שמוות ח"א פ"טו ס"ד, נישואין כהלכה לגאון מאיר כהן סי'

יז ס"טו, הגאון רבי שמואל זלמן אויערבאך הוצא באתר מכון התורה וההלכה ירושלים, נישואין כהלכה ואגדה עמ' 248, וכתב נישואין

כהלכה הג"ל בשם סי' בית חתנים לרב פנירי שגם הגר"י"ש אלישיב הסכים לכך והוסיף שאף בני אשכנז להיזהר בזה בפרט שזה סב"ל

מ"מ בספר ציוני הלכה קוק עמ' קעד חולק ומציא ששאל את הרב אלישיב ואמר לו שצריך לברך בכל זאת).

מנין שחרית באשדוד בימים א-ו 8:00 (קורבנות) בי"כ שמחת רפאל רח' התלמוד אזור ז'

מנין מנחה באשדוד בימים א-ה ב- 12:30 וביום ו' ב- 12:00 בב"כ שלום ורינה
רח' רבי מאיר בעל הנס 40 אזור ז'

העלון מוקדש לעילוי נשמת יפתח אמי ז"ל בן בת שבע אדר תחי' שפקודתו ב- יב' כסלו ת.ג.צ.ב.ה.

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com